

Ksaver Meško:

Jokajočemu otroku.

*Ti*ho bodi, dete, nikar ne jokaj sredi ceste!
Nikar ne jokaj, ker glej, doma te čaka mamica v
skrbih in z ljubeznijo.

Tepli so te, zato jokaš? Četudi, nikar ne jokaj,
zakaj glej, doma te čaka mamica.

Če so bili udarci boleči, božajoča bo njena
roka, ki ti pogladi kodre s čela in ti poboža breskvino
ličece.

Še kričijo nad teboj, še te zmerjajo in zasmehujejo, ko že beže, ki so te topli! Naj! Le nikar ne jokaj, zakaj glej, doma te čaka mamica. Če te bolé kričečih tovarišev besede, kakor bi lučali kamenje váte, beseda tvoje mamice je dobra, mehka in sladka. V enem trenutku bo pregnala iz srca trpke spomine na vse grde psovke — —

Tiho bodi, dete, nikar ne jokaj! Glej, na pragu stoji tvoja mamica in te čaka. Z roko si senči oči, da bi videla dalje in razločneje. Njene oči in vse njene misli so eno samo vprašanje, eno samo pričakovanje: „Kje hodi danes tako dolgo naš Janko?“

Kadar prideš po cesti proti domači hiši, bolj toplo kot žarek solnca v čašico cvetice ti bo posijal v srce žar njenih ljubečih oči.

Nikar ne jokaj, hiti, ker mamica čaka na pragu. Vso žalost in vso bridkost pozabiš ob nji...

*

Se že smehljaš? Tisočkrat lepši od razdraženega joka je tvoj, dasi še otožni smehljaj.

Pogovoriva se malo, otrok moj, da ti morem še gledati v oči, da si morem še ogrevati srce ob tvojem smehljaju.

Povej mi, kaj imaš lepega doma, kdo te čaka?

Sabljica, vojaška čepica? Se mi je zdelo, da si junak. Takšni kakor ti — so vsi junaki.

Pa bi jokal? Kaj pa bi rekla sabljica, ki jo sme vzeti v roke le pravi junak? Kaj pa vojaška čepica? Še z glave bi ti padla, češ: „Kaj bi naj na glavi junakazajčka, ki joka?“

Ali si videl vojake-junake, ko so šli skozi vas, šli na boj in v smrt? Pa so jokali? In ko so ranjeni, brez roke, brez noge, z leseno nogo, prihajali nazaj, ali so jokali?

Ti pa bi jokal?

Kaj še imaš doma, kdo te še čaka?

Sestrici? — Dve? — Manjši, večji? — Ena mlajša, ena starejša? — Ali starejša tudi vsak dan joka? Ne? Pa se ne bi smejala, če bi jokal njen bratec, Janko-junak, ki nosi vojaško čepico in suče bridko sabljo?

In manjša? Štiri leta ji je? Ta rada joka? A kdaj se ti zdi lepša, kadar joka ali kadar se smeji? — Kadar se smeji? — Sem si mislil. Kadar pa joka, ji praviš šale, ji kažeš, kako leti ptica pod nebom, kako smešno skaklja zajček doli po obronku hriba. Pa se zasmeji sredi solz. In ti se smejiš z njo. — Kaj ne, kako lepo, kadar se smejita oba?

Koga še imaš doma, kdo te še čaka? — Mamica? — Glej, mamico imaš, Janko, pa bi jokal?

Ne, ne! Smej se, vriskaj, poj!

Kadar matere ne boš več imel, tedaj jokaj, otrok moj...

